

CONSTANȚA

APARE DUMINICA

20 Bani Numărul

Administrația strada Gărei No. 25.

Abonamentul Lei 10 pe an

Aducerea apei

Disesăm într'un număr al ziarului nostru, mai anul trecut, că actualul-primar al Constanței, d-l Eustațiu C. Schina nu va ajunge să presideze lucrările pentru aducerea apei, și motivam prorocia noastră pe dese dovediri de neîncredere și aspre dojeniri ce veneau de la centru cu ocazia ori-cărei lucrări mai importante, între care punem numai lumina-tul electric, nici acum aprobat de minister. Dar, agurida s'a făcut miere ca multe alte lucruri acrimonioase în mediul ambiant al fostului guvern.

Grație crizei politice din urmă, prorocia noastră nu s'a realizat; fostul ministru de interne a aprobat, la 17 Martie a. c. primul lot de lucrări, prin bună invoială, asupra d-lui A. Pellerin, o veche cunoștință a Constanței, totuși numai în principiu.

Țicem numai atât: era păcat să se scape ocazia. Ministrul s'a grăbit a aproba afacerea de un milion, căci atita e creditul pentru aducerea apei. Nu-s motivele care decid, ci imprejurările, fie ele și de băjenie politică ce se pre-veda.

Dar ni s'ar putea obiecta că primul lot de lucrări e numai 81 mil lei. Așa e, de-cit, restul vine de la sine, odată treaba angajată; aceasta o știe destul de bine toți oamenii practici.

Aceste premize enunțate, intrăm în examinarea lucrurilor.

Cestiunea a fost tratată, mai bine dis malt:.... în ședința ordinară de la 1 Maiu a. c., ast-fel cum e așternută în protocolul acelei ședințe, publicat în cele trei prime pagini ale noului confrate „Monitorul oficial al comunei urbane Constanța” și urban și oficial, întocmai ca firma de pe frontespiciul palatului comunal „Primăria urbei Constanța”, că să nu rămăe cui-va vre-o îndoială asupra identității lucrurilor, să

creadă de es. că e vorba de Anadolkiol sau Techirghiol.

Facem deocamdată niște simple constatări, asupra cărora vom reveni, fi-resce.

Iată acele constatări:

Întâiu, n'au asistat la această ședință, în care s'a hotărât modalitățile și contractarea aducerei apei în oraș, d-nii consilierii Capitan I. Niclescu, inginer hotarnic, Teodor Sava Nicioff, mare proprietar, vorbind perfect românește și franțuzește și Gh. Benderli, licențiat în drept, avocat; urma dar să asiste domnii consilierii Abdurahman, Agop Tomasian, Vasile Mureli, cari nu vor-besc de loc românește, primarul, ajuto-rul și ofițerul stărei civile, cari, la riu-dul lor, nu știu de loc limba celor trei colegi. Cu toate aceste, procesul-verbal nu e iscălit decât de 4 domni consi-lieri, între cari de d-l N. Cialicu cu pro-pria sa mină.

Constatarea ce o facem este că, ne-supunându-se nicaeri că doi membri ai consiliului s'au retras, sau au votat con-tra, procesul-verbal dresat cu această ocazie, publicat în numărul 1 al ziaru-lui oficial—săteea proastă—nu poate fi decit nul și neavenit, față cu art. 21 din legea organică a comunelor urbane care cere spre a se putea lua decisiuni va-labile, prezența a jumătate plus unul din membrii activi, ceea ce n'a fost cazul, majoritatea absolută fiind de 5, din 9 membrii în exercițiu, iar nu de 4, câți au iscălit acel proces.

A doua constatare este: aprobarea lucrării asupra d-nului antreprenor A. Pellerin, poartă data de 17 Aprilie, pe când oferta conținând detaliile, prețu-rile și toate specificațiunile, pōrtă data de 20 Aprilie, iar aprobarea ofertei a avut loc la 1 Maiu. Modificările pro-puse de antreprenor și acceptate de consiliu, nu sunt—n'aveau când fi—apro-bate de minister.

Contractul ce s'a încheiat nu poate fi valabil, valoarea lucrării angajate trecând peste competența consiliului, mărginită la a 20-a parte numai, din veniturile ordinare ale comunei.

Între modificările principale este su-primarea cisternei, negreșit și cu gale-riile de captarea apelor, prevădută de proiectul definitiv, aprobat de consiliul tehnic superior.

Această modificare, de natură tech-nică prin excelență, urmăză să fie a-probată de același consiliu superior, ceea ce nu s'a făcut, nu era timp ma-terial a se face, și dar, ori-ce s'ar fi făcut, fără a se fi îndeplinit această formalitate, nu poate obliga pe comună ci numai pe acei ce au angajat lucra-rea, fără această formalitate.

Ne oprim aci, pentru acum, reco-mandând cazul d-lui prefect și autori-tății superioare, spre a opri pe nără-viții și orbii din capul comunei din calea pe care merg.

FONDUL

pentru edilitate, utilitate și esproprieri
al Com. Constanța

Se știe, comuna a vândut anul trecut locuri comunale pentru aproape un mi-lion de lei. Din ratele deja încasate și de încasat în anul acesta, d-l Primar cu sfetnicii săi hotărâseră se-cheltuiască suma de 370,000 lei, în mod ordinar, adică mărind lefurile primarului și aug-mentând numărul funcționarilor, fără a face absolut nici-o lucrare de edilitate, care să rămăe. Ast-fel se votase buge-tul pe anul curent, conținând la veni-turi și cheltueli suma de un milion și trei sute mii lei.

Protestând cu energie contra hotă-rărilor luate de consiliu și desvelind pă-cătoșia proiectului de buget, prezentat ministerului spre aprobare, bugetul a fost înapoiat cu observație a l' reintocmi

in marginile alocațiilor lucrătoare pe anul trecut 1898/99, ceia ce s'a și făcut in primele zile ale lunii Aprilie, nemai fiind timp a se prelucra din nou.

In bugetul nou, nefacut, d-l ministru de interne a avut grija de 370,000 lei, provenită din vindarea de terene, sa nu o inglobeze in cheltuețile ordinare, și i-a dat prin buget o destinație specială dispunând ca aceasta sumă sa nu se intrebuinteze de cit in „diferite lucrări de edilitate și utilitate, espropriieri, după studii aprobate.

Primarul nostru, cu vrednicii săi consilieri totuși vor să subtilizeze aceasta sumă, inglobând-o in lucrări ordinare. Iată ce dice procesul-verbal de la 1 Mai: . . . „iar in ce privese lucrările pentru noi strade și repararea celor existente, ale căror cheltueli se vor acoperi fie de la alocațiunea pentru lucrări de edilitate și utilitate publică, fie de la capitalul lucrărilor publice din bugetul pe anul curent, d-l Primar roagă . . .” și consiliul aprobă facerea mai multor strade și piețe in orașul de sus, iar in cel de jos câte-va reparațiuni.

Ceia ce n'a putut obține de la minister, inglobarea acelui fond in cheltueli de lefi, diurne, trăsuri, d-l primar, a obținut de la consiliu, pe cale laturală, să cheltuiască fondul pentru șosele și reparații.

Frumos de tot! Care va să dice, pentru reclama ce voesce să o facă între oboreniți orașului de sus, d-l primar nu mai are absolut nici un scrupul! Pare ca drumurile au regule deosebite și bugetul lor propriu!? N'a învățat nici atita lucru, d-l Schina, de doi ani de când e primar?

Rugăm pe d-l prefect să facă pe consiliul comunal să înțeleagă că alt-ceva e edilitate publică, și alt-ceva reparații de șosele, și că, pentru a se atinge de acel fond e nevoie de studii aprobate; doar cărpelile de macadamuri, cu care se indeletnicesc serviciul tehnic al comunei, de vr'o doi ani aproape, nu vor fi fost supuse aprobării consiliului tehnic superior?

O SATISFAȚIE

In procesul verbal al ședinței consiliului comunei Constanța de la 1 Mai, mai gasim următoarele constatari ca: „studiile prealabile pe teren (pentru aducerea apei) n'au fost aprofundite”, din care cauză „suma de 51,000 lei (pen-

tru primul lot) va fi insuficientă pentru lucrările necesare și executate in spirital proiectului”. „Sondagiile prealabile ce trebuiesc facute înainte de constraierea fie-cărui puț (4 la număr) vor costa peste 5000 lei”, — bine înțeles numai la adâncimea, prevedută in devis, de 7 m. 50.

Așa dar când susțineam noi alta dată in colónele acestui ziar, și directorul a cestei foi in consiliu, că sondagiile n'au fost facute nicăiri, și că antreprenorul anteproectului a luat de geaba cele 20,000 lei de la comună, numai pentru un proiect de devis pentru aducerea apei dintr'o gârlă curgătoare peste o moră de apă, aveam dreptate, și dar persecuțiunea indreptată contra directorului acestei foi era nefondată. Se va vedea cu timpul că in tot ce am susținut prin acest jurnal, nici-o-dată n'am fost călăuziți decât de derința de a servi interesul general.

Atâta satisfacție ne ajunge.

Unui abonat

Unui abonat, care ne cere să reproducem motivele pentru care am stăruit in trecut a se disolva consiliul comunei Constanța sau măcar a se revoca primarul, răspundem: s'a făcut o petiție — memoriu, care s'a dat de către o delegație d-lui ministru de interne. Acest memoriu, cuprinde, între altele, tot ce am scris noi cu privire la actualul consiliu comunal; el e sub-scris între alții și de directorul acestei foi.

Scim că memoriul a fost trimis d-lui prefect al județului in original. Așa dar, ministrul de interne și prefectul cunosc toate motivele pentru care noi am cerut disolvarea. Pe cât scim d. prefect a și intrat in examinarea motivelor, cercetând pe reclamanți și cerând unele dosare de la comună.

Pentru cine să mai repetăm acum, per longum et latum, motivele de disolvare? Publicul le cunoșce, ministrul de resort și prefectul asemenea; camerele nu sunt deschise; cui să ne mai adresăm? Nici nu ne plac, nici n'avem timp de repetiri; ne ajunge prezentul.

Cele ce scrim și desvelim astăzi, nu sunt atâtea motive de disolvare?

Avem multă încredere in justele aprecieri ale actualului prefect, ca să fie nevoie să revenim asupra faptelor trecute.

P. G.

Congresul Camerilor de comerț

Duminică 16 c., după cum am anunțat s'a ținut la Ploești primul congres al camerilor de comerț din țară. La orele 3 și jum. se deschide congresul, sub președinția d-lui Ion K. Cogălniceanu, președintele camerei de comerț din Ploești.

Se face apelul nominal de către d. Al. Petrișan, secretarul camerei de comerț.

D. Cogălniceanu, după ce declară congresul deschis, spune că e foarte bună ideea întrunirii in congres a comercianților, cel puțin odată pe an.

Se proclamă președinte, prin aclamațiune d. Cogălniceanu, iar secretari d-nii Petroianu și I. Cucu.

In numele guvernului, d. Rășcanu, prefectul județului Prahova, mulțumește inițiatorilor congresului.

In urma propunerii d-lui Mirea se trimite o telegramă M. S. Regelui.

Se trimit apoi telegrame d-lui G. Gr. Cantacuzino; președintele consiliului de miniștri și d-lui N. Fleva, ministrul domeniilor.

Se intră apoi in ordinea zilei, *Discuția asupra comerțului ambulant* e cea dintâi chestiune pusă la ordinea zilei.

D. Cogălniceanu critică legea comerțului ambulant și legea falimentelor.

D. Ruse Rusescu spune că legile sunt bune, dar că nu sunt puse in aplicare.

D. Mirea e de părere că ar fi nemerit să intervie d. președinte al Congresului pe lângă guvern, pentru ca legea comerțului ambulant și cea a falimentelor să se aplice cu mai multă strictețe.

Propunerea aceasta e primită.

După o discuție lungă la care iau parte d-nii Mirea, Safta, Carcalea, Stănescu și Lebrer, Congresul votează o propunere prin care cere să se desînțeze toate bîlcirile și iarmaroacele actuale și să se interzică pe viitor asemenea tirgari, afară de tirgurile săptămânale din orașe.

Congresul votează apoi propunerea ca al doilea congres să se țină la toamnă in Capitală.

Terminându-se ordinea zilei congresul se declară închis la orele 8 seara.

INFORMAȚIUNI

Duminica trecută a avut loc in sa-loanele, din nou mobilate, ale Camerei de Comerț, alegerea conducătorilor Banței de Seonț din Constanța sub președinția d-lui Irimia Er. Popa, președintele Camerei de Comerț.

Au luat parte la ședința convocată peste 60 de acționari, din numărul de 118 cari au făcut primele varsăminte făcute.

Au fost aleși, în *consiliul de administrație* domnii Irimia Er. Popa, M. Coiciu, Luca Ionescu, Al. Zisu, directorul Bancet de scont din București, Dimitrie Bariulescu, P. Holban, L. Oancea din Hârșova, Al. Cosma și Aldea Nistor.

Censori, d-nii Capitan I. Niculescu, V. Paspoti și I. Berberianu, iar *supleanți* d-nii P. Grigorescu, T. G. Dabo și Octavian Șcitau.

Actul de constituire s'a autentificat deja de onor. Tribunal. Remâne a se da convenita autorizare de funcționare, în care scop s'a delegat primii patru membrii din consiliu spre a face formalitățile necesare.

Un locnitor anume Husein Mecmet din Lazmahalea, ni s'a plins, mai zilele trecute, că a fost crunt bătut de către primarul din Techir-Ghiol, Lazăr Gheorghe, pentru că nu esă la șosea.

Numitul pretinde că a făcut lucrul șoselei, dând pe d-l pișcher Ciobanu ca martor; mai adaugă că primarul l'ar fi bătut fiindcă n'a eșit la o clacă a primarului astă primă-vară, împreună cu mai mulți alți conlocuitori din Agigea și Techir-Ghiol.

Semnalăm plingerea celor în drept, spre a face să se înfrâne năbadaioasele apucături ale primarului respectiv; care ar fi având antecedente proaste pe unde a mai umblat.

Săceta continuă: chilogramul de fân pentru carușii și birjarii din Constanța a ajuns la 10 bani, și așa nu se găsește.

Din potrivă carnea s'a estinit cu 20 bani kilogramul. Terami și economii aduc pe un capăt miclușei de-i vând la targ, prevedând că tot o să móră de fôme.

Tota vara și iarna n'a dat peste Constanța, oraș și împrejurime, decât o singură bură de ploaie. Pe unele localități pe unde a ploaie la 10 Mai, recolta e acum complectamente amenințată, dacă nu ploaie încă 3-4 zile.

Perspectiva este de a nu avea absolut nimica verde, în 4 părți ale județului, dacă nu ploaie încă câte-va zile.

Lumea se gândesc cum a face să trimită vitele la munte, pe unde se dice că a ploaie.

Duminică, s'a deschis la Sibiu congresul extra-ordinar al Bisericii greco-orientale române, convocat pentru a hotări dacă preoții trebuie să primească întregirea salariului de la Statul ungar.

Au venit la congres 66 de delegați din 90.

S'a citit raportul consistoriului, care a fost trimis în studierea unei comisii de 9 persoane.

Delegatul Cosma a făcut o propunere, în sensul de a se cere guvernului unguresc să se înființeze, pe lângă ministerul de culte unguresc, un birou special pentru bisericile greco-orientale.

Direcțiunea lucrărilor portului Constanța a contractat cu societatea *Allgemeine Electricitäts-Gesellschaft* din Berlin instalarea forței motrice necesare pentru lucrările portului, precum și a mașinelor și a clădirilor pentru iluminat.

Prețul acestor lucrări este de patru milioane.

Afacerea se află la consiliul de miniștri, care urmează să se pronunțe asupra clauselor contractului.

D-lu Prefect în vederea ciumei ce bântuie la Alecsandria în Egipt, a dat următoarea ordonanță:

1. Este interzisă cu deservărire intrarea în țară până la noii dispozițiuni, prin portul Constanța a următoarelor mărfuri, provenite din Orient:

Fructe, Legume, Brânzeturi, Pastrame, Lânuri, Mătăsuri brute, Rufe și haine purtate, Cârpe și trențe chiar fiind legate în balot, saci usați, Funi, Cordage uzate, Peli brute, Producte animale, Cornuri și Peli omenești sau animale.

2. Toți agenții administrativi și polițienesci sunt îndatorați a aduce la cunoștința comercianților ordonanța de față.

Data în Constanța astăzi 15 Mai 1899.

Prefect, G. CANANAU.

Director, D. M. Sideri.

● întîmpinare

Asupra celor ce am scris în privința chioșcului suntem rugați a publica următoarea întîmpinare, căreia îi facem loc, fiindcă confirmă încă odată zisele noastre.

Domnule Director,

În ziarul Dv. „Constanța, No. 298 din 9 Mai e., vedând publicat un articol relativ la chioșcul de tutun și jur-

nale ce sub-semnatul am instalat în colțul stradelor Mangalia și Carol la vechiul obor, am onoare a vă aduce la cunoștința următoarele, cu rugăminte de a publica aceste rânduri în primul număr ce va apare, spre domnirea celor interesați:

În urma autorizațiunei, Onor. Direcțiunii Generale a Regiei Statului, mi s'a dat voie de a muta debitul meu în susdusul loc, unde lipsea un debit special și aceasta mai mult în interesul Regiei ca să fie deschis în tot-d'auna, iar că cel-lanți debitanți de vis-a-vis ar fi împedicați în interesul vințăreilor, nici că se putea alt-fel și ceia ce e mai important, este că ei sunt supuși streinii și au în posesiunea lor debitele altor persoane cu totul separați, lucru care e contra legii, de a se permite streinii să vință tutun și timbrele statului.

Bine-voiți, vă rog d-le Director, a primi asigurarea prea distinse mele considerațiuni.

Cu deosebită stimă, N. Predescu.

DIVERSE

OAMENI MARI

Ernest Renan.— Felolog, istoric și filosof francez, e unul din oamenii iluștri, din acest veac, ai Franței; împreună cu Taine, el a știut mai bine de un patrar de veac, magistratura intelectuală în Franța.

A scris o mulțime de opere, între cari: *L'avenir de la science*, *Antechrist* și *La vie de Jésus*, operă care a avut un răsnet extra-ordinar și i-a atras suspendarea cursului de la Collège de France.

Deși n'a fost om de știință exactă, Renan, a profesat un adevărat cult științei, și în dialogurile sale filosofice, prevede un timp, când Savanții vor domni cu ajutorul unor mașini ingenioase inventate și manuite de ei.

Stilul lui Renan, e plin de metafore admirabil colorat și de o frumusețe fermecătoare.

Dacă unele din cogitațiile sale vor dispărea în viitor sau vor fi schimbate de alte adevăruri noi, Stilul va rămâne vecinic frumos și va fi gustat cu delicia.

Marele erudit a murit în anul 1893.

Georges Cuvier.— Marele naturalist francez este unul din genurile creatoare ale științei. Lui se datoresc, a-

notomia comparată și paleontologia. Dar, numele lui Cuvier va rămâne în vece aemuritor, prin faptul că a formulat o metodă de cercetări științifice care a îndrumat pe savanții moderni la descoperirea celor mai mari legi naturale.

Fără cercetările lui Cuvier și fără principiile stabilite de el, nu s-a știut dacă biologia și teoria evoluției s'ar fi putut forma.

S'a născut în 1769 la Montbéliod în Franța și a murit la 1832.

VISITAȚIA CANONICĂ

Făcută de Prez. Sântitul Episcop al Dunărei de jos, D. D. D-r Partheniu, în județul Tulcea în luna Aprilie 1897.

De economul Stavrofor St. Ionescu, revisor eclesiastic Eparchiei Dunărei de jos.
(Urmare)

„Iubirea noastră către D-zeu și temerea, adică cinstea către el stă întru a potrivi faptele noastre cu voia lui. Voia lui este să ne iubim unul pre altul ca frați între noi și să iubim părinte. În legea veche, care nu era desăvârșită, s'a spus:

„Iubiți pe vecinul vostru și urâți pe vrăjmașii voștri. Iar mântuitorul dându-se pre sine jertfă pentru noi ca să desăvârșească legea cea nedesăvârșită a spus: „Iar Eu zic vouă: iubiți pe vrăjmașii voștri; bine faceți celor ce vă urăsc; bine-cuvântați pre cei ce vă blestemă; rugați-vă pentru cei ce vă prigonesc, ca să fiți adevărați fiii ai tatălui vostru celui ceresc, carele face să răsară soarele și trimite ploia, precum preste cei drepti așa și preste

„cei nedrepti; caei de iubiți numai pe cei ce vă iubesc și de îmbrățișați cu dragoste numai pe prietenii voștri, ce plată veți avea? Acestea fac și păcătoșii; fiți dar desăvârșiți precum și tatăl vostru cel din ceruri este desăvârșit. De vom îndeplini, Creștinilor, această sântă poruncă a părintelui ceresc, „am făcut voia lui, și făcând voia tatălui am urmat lui, și urmând lui ne-am asemănat lui, și astfel am păstrat legătura sântă ce el a pus între tine și om chiar la zidirea lui când a spus: „Să facem om după chipul și asemănarea noastră“.

„Sfârșitul dar cel din urmă al omului pentru care e hotărât de ziditorul, este asemănarea pe cât se poate cu D-zeu de la care 'și a luat ființa. — Omul dar este făptura cea mai frumoasă a lui D-zeu ziditorului, făptura prea puterniciei, înțelepciunii și bunătății lui Părintești. — De aceea, omul trebuie să viețuiască astfel ca să arate vrednic de ziditorul său; Să iubiască pe D-zeu, să-l cinstească și să facă poruncile lui.

(Urmare)

PUBLICAȚIUNE

Se publică că s'a pierdut declarația de transit No. 27 cu recipisa Primăriei Hârsova No. 147 și se roagă persoana care le va fi găsit a le preda D-lui Ioan S. Poenaru, com. Ghizdărești plasa Hârsova.

A V I Z

Acum fiind terminat planul căminului Anadolchiol și stabilit toate drepturile sic-cărui locuitor de pașnica posesiune; sub-semnatul mă ofer a da în mod gratuit ori-ce informațiuni pozitive relativ la cumpărări de case sau locuri; de oarece cunosc de aproape situațiunea zisului cămin.

A se adresa: Adm. N. Călugăreanu str. Alcon 7.

INSCIINȚARE

Aducem la cunoștința d-lor proprietari constructori și antreprenori, că nisipul de apă dulce, din cariera No. 1 Anadolkiol, Lângă ghiol, se vinde cu prețul de 1 leu și 60 bani căruța cu 2 trăgători, iar cel din restul carierei, de pe Marginea Mării, din aceeași carieră, se vinde cu un leu m. p.

Cumpărătorii vor primi pentru cel dintâia bilete cu 4 peceți, iar pentru cel de al doilea cu 3 peceți, cu tuș roș.

Administrația carierei strada Gărei No. 25 în Constanța.

CURSE AUTOMATICE

pentru prins șobolani lei 3, pentru șoareci lei 5. Prinde singură fără a fi supravegheată până la 40 șoareci într-o noapte; se aranjază de sineși, și a avut pretutindeni cele mai bune rezultate, portul costă lei 1.50.

Se expediază franco de vamă contra trimiterii anticipate a sumei la

M. Feith, Viena II/3 Adlerhof
Furnisorul societății I. R. a funcționarilor.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

BUCURESCI

CRAIOVA

117. — CALEA DOROBANȚILOR. — 117

18. — STRADA BUCOVET. — 18

MAȘINE AGRICOLE